

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Skupaj vsak četrtek in velja s poštinjo vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K., pol leta 2 K. in za četr leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K., za druge Izvenavstrijske 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravnštvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje "Kataložnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta štev. 5, — Rokopisi se ne vračajo, — Upravnštvo: Koroska cesta štev. 5, vspremja naročnino, inserati in reklamacije.

Na inserate se plačuje od enostopne petitvirske za enkrat 15 vin, za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj, — Na zaprite reklamacije so poštnine proste.

Davčna oblast pritiska na davkoplačevalce. Kmetje pozor!

Iz celega Spođ. Štajerja se nam javljajo žalostne vesti obupanih davkoplačevalcev, da so začeli finančni uradi in davkarije hudo pritiskati na davkoplačevalce. Zlasti iščejo oblasti novih davkov na kmetih tam, kjer jih ni mogoče dobiti in izsiliti pri najboljši volji državljanja-davkoplačevalca. Naši kmetje te s težavo plačujejo zemljiški davek, razne doklade, ki so povsod jako visoke, in si morajo beliti glavo, da prodajo ali kako živinče ali kako drevo, da poplačajo te stroške in pa posle. Le redko je kmetov na Spodnjem Stajerskem, ki bi bili tako srečni, da bi lahko v izobilju prodajali svoje pridelke in nesli denar v hranilnico. Če naš kmet kaj proda, proda zato, da dobi denar za razna plačila. Sedaj pa nastopi davčna oblast in hoče za to prodajo zadačiti kmeta z visokim osebno-dohodninskim davkom. Finančni minister je stavil v svoj proračun više številke in upa, da mu bode nesel osebno-dohodninski davek več za 15 milijonov kron. Finančne oblasti pa sedaj pritiskajo na davkoplačevalce in zlasti na kmečko ljudstvo, ki se ne zna braniti. Žalostno je, da se od strani teh oblasti posebno na Spodnjem Stajerskem tako strogo postopa in s tem nalaga kmetom docela novi davek, katerega še poprej niti poznali niso. — Poslanci S. K. Z. so po dr. K. Verstovšku, ki je dobil posebno mnogo pritožb iz svojega okraja, vložili interpelacijo na finančnega ministra in strogo zahtevali, da pouči vse više urade na Spodnjem Stajerskem o pravem odmerjenju davkov.

Ta začeva je pa za vedne čase poučljiva. Pri tej priliki moramo opozoriti naše kmete, da je edina pot proti odmerjenju previsokega osebno-dohodninskega davka ugovor ali rekurz na višjo inštanco. Brez rekurza se predpisani davek ne more nobenemu znizati. Te rekurze rešuje komisija, ki je izvoljena v vseh okrajih za osebno-dohodninski davek. Če so v tej komisiji odločni, vestni može, se lahko postavijo uradnikom te komisije po robu in tudi za davkoplačevalce kaj dosežejo. Zato je nujna potreba, da se na celem Spodnjem Stajerskem vedno brigamo za volitve v te komisije, da spravimo v nje zares može, ki

imajo srece in smisel za naše ljudstvo, da bodo tudi vedno vestno izvrševali svojo dolžnost in branili naše davkoplačevalce pred visokimi davki. V takih slučajih, kakor jih imamo sedaj, ko davčni organi tako povišajo osebno dohodnino, se zamore braniti davkoplačevalce edino z rekurzom v tej komisiji. Zato pazimo vedno na te volitve in organizirajmo se vedno za nje!

Ministrski predsednik za kmeta.

Dne 25. julija je odgovoril ministrski predsednik Gautsch na interpelacijo nemških nacionalcev z radi draginje mesa. Iz njegovega govora je večkrat zazvenela krepka beseda za kmečki stan in njegove nadlove. S svojim govorom je našel ministrski predsednik mnogo priznanja med trezimi poslanci in si pridobil njihovo pritrjevanje. Razočarani so bili le socialistični demokrati in njihovi zavezniki, ki so čuli predsednikova izvajanja in viharno odobravanje kmečkih poslancev.

Ministrski predsednik se je uvodoma bavil z razlogi, zakaj je dala vlada uvoziti 2000 ton argentinskega mesa. Povedal Je še, kako malo poželjenje imajo ljudje po argentinskem mesu, ker se je še od tistih 1650 ton mesa, ki se ga je uvozilo, doslej porabilo samo 951 ton, v dunajskih mesnicah ga leži še 327 ton, a ostalo je v Trstu, ali se je pa prodalo v inozemstvo. S temi podatki je udaril najbolj lažnjivost socialističnih demokratov in raznih meščanskih politikov ter časniki, ki se z agitacijo za argentinsko meso hočejo vzdržati na površju. Ministrov govor je pa še izvezdal dalje v tem smislu, da se naša država ne sme izročiti na milost židovskih prekupcev in glede mesa ne smemo postati odvisni od tujih dežel. Povzdignimo živinorejo! Pomagajmo kmetovalcu, da bo redil več živine in ceneje, kakor sedaj! Odpravimo vse, kar neopravičeno podražuje meso, pa ne samo meso, ampak tudi druga živila, sočivje, zelenjavno, jajca in mleko! In v tem oziru je razvil cel, lep program, o katerem le želimo, da bi prešel v meso in kri vseh tistih, ki so dolžni skrbeti, da bo imelo prebivalstvo dovolj mesa v domači državi.

Poučarjal je, da letos zaradi uvoza mesa iz Argentine in Srbije živila ni nič cenejša, kakor je bi-

la prejšnja leta, in da bi morda ostala cena ista, ako bi se še nekaj časa pustilo uvažati, poudaril je pa takoj še odločneje, da bo vlada morala ustaviti uvažanje mesa iz tujih dežel, a podpreti pridobivanje mesa doma. (Viharno odobravanje.)

Končal je s krepko obrambo kmečkega stanu: Draginje, ki postaja neznotna že pri vseh stvareh in po vseh državah, ni kriv kmečki stan. (Viharno odobravanje.) Kmet nima delavcev in poslov, in še ti, kolikor jih je, so veliko dražji, in ker so dražje tudi stvari, ki jih kmet potrebuje in je pridelovanje dražje, kmet svojih pridelkov ne more pridobivati v izgubo. (Viharno odobravanje.) Ves govor ministrskega predsednika se je sukal v smeri gospodarskega programa naše stranke in je dal smer, v kateri se je razpravljalo draginjsko vprašanje in uvoz mesa v zbornici.

Državni zbor.

V sobotol dne 28. julija so se pozno zvečer zopet zatvorila vrata poslanske zbornice za poletne počitnice. Zadnje dni je bilo v zbornici zelo živahno, večkrat viharno in burno. Socialni demokrati in meščanski poslanci so zajahali starega konja o draginji. Toda pri draginji mislijo le na draginjo mesa, da bi udarili kmeta, ki se peča z živinorejo.

V sredo in četrtek, dne 26. in 27. julija je bilo prvo čitanje socialnodemokratskega predloga o draginji. Slovenci so poslali v boj svojega tovariša Hladnika, ki je socialnim demokratom bral pošteno levite, ter branil napadeni kmečki stan.

Poslanec Hladnik je izvajal: Socialni demokrati vedno trdijo, da so zastopniki revnih, trpečih stanov. Vprašam, ali se samo delavcem slabo godi? Ali niso tudi kmetje revni, zatirani?

Poglejmo njihove razmere glede hrane, stanovanja, obleke. Ravno sedaj se bere in celo slika po listih, kako ljudje na Dunaju brez strehe prenočujejo. Koliko je na kmetih ljudi, ki nimajo svoje postelje. Glede hrane se sedaj toliko govori, da na Dunaju nimajo zadostne hrane. In vendar so celo socialnodemokratični in mestni časopisi izračunali, da pride na Dunaju 64 kg mesa na enega človeka. Prosim sedaj, ako bi kmečki človek porabil 64 kg mesa za

PODLISTEK.

Gorelčevi.

Veliko se je izpremenilo v naši vasi, odkar me ni bilo doma. Najbolj me je presenetil dogodek družine Gorelčeve. — Bili so naši najbližji sosedji, zato smo si bili bolj domači. Posebno sem ljubila 14letno Marjetico. Bila je šibke in majhne postave, bledega obraza in velikih, zamišljenih oči. Zelo resna je bila in malokdaj je obkrožil smeh njene ustnice. Se danes me boli, če se spomnim, koliko je moralna trpeti. Njena mati se je namreč udala pijačevanju. Zato je moralna opravljati Marjetico vsa, četudi pretežka dela, za njena leta: kadar ni mogla vsega storiti, jo je mati tepla neusmiljeno, dokler se ni zgrudila pred njo. Časih se je z veliko težavo priplazila iz gostilne ter razgrajala in tolkla otroke, ki so jo prosili kruha. Oče je bil delavec v oddaljenih šumah in je prihajal le vsako nedeljo domov. Ker se mu je studila njegova vedno vinjena in živinsko surova žena, so pravili, da rad večkrat pogleda k Mlinarjevi Ani, vendar resnice ni vedel nihče.

Bilo je neke nedelje zvečer, nebo se je zagnilo v črne oblake, iz daljave se je slišalo gromenje. Pričakovati je bilo grozne nevihte. In res, komaj sem zaspala, se je vlijala ploha, veter je tulil in strašen grom je pretresal zemljo, da so žvenkljala okna moje sobe.

Naenkrat zaslism rahlo trkanje na okno; prestrašila sem se. Kaj je to? A že zaslism drugič glasneje trkanje — in tenak, tresič glas je zaklical moje ime. Takoj sem spoznala Gorelčeve Marjetico in planila sem k oknu. Za Boga, kaj delaš tukaj v tej grozni viharni noči? — Zabliskalo se je, in videla sem, kako so tekle po njenem bleščem obrazu solze. Dvignila je suhe ročice proti meni in z bolestnim glasom

prosila: Če ne zavoljo mene, vsaj zavoljo moje matere, pojrite z menoj — da jo pomirite, kajti zopet razgraja in pobija, kar ji pride pod roko, in vendar je reva, saj ne ve, kaj dela, meni se tako smili, a utočači je ne morem. Smilila se mi je uboga družina, a še bolj me je ganila velika ljubezen tega otroka do svoje matere, zato sem šla...

Ko sem jo prijela za mrzlo roko in jo bolje pogledala, sem opazila, da je bosa in le napol opravljena. Zakaj se bolje ne oblec? Poglej, kako dežuje, in tvoga oblike je vsa mokra! S strahom se me je oklenila ter ni ničesar odgovorila. Prišli sva do hiše; tih je Marjetica odrinila duri in stopili sva neslišno v vežo. Iz sobe so se čuli neprjetni, hreščeci glasovi; odprla sem vrata ter zagledala čuden prizor. Gorelčevka je stala na sredi izbe; dolgi črni lasje so ji viseli razpleteti po ramenih in hrbtni, na sebi je imela zamazano srajco in enako spodnje krilo; v eni roki je držala močno moževno palico, v drugi nekakšne suhe rože. Zdela se mi je mnogo večja, kakor sicer; skoraj strah me je bilo njenih divjih oči in mislila sem, da je zblaznila. Ko me je zapazila, je začela kričati: Poglejte, Mlinarjeva je prišla, da me ubije ali zastrupi, ker bi bila rada gospodinja na mojem domu! Zgrabila je v kotu stoečo sekiro in jo rinila otroku v roke. „Na, vzemi in udari to žensko, morda je sam vrag, ki zapeljuje mojega moža, da mi noče dati več denarja. Čakaj, z blagoslovljeno vodo je pokropim, potem bo zbežala!“ Vzela je kozačec vode in me začela kropiti. Težko je bilo prepričati jo, da jaz nisem mlinarjeva. Konečno se je vendar nekoliko pomirila. S težavo sva jo spravili v posteljo; ko je trdno zaspala, sem potolažila tudi zbegane ter prestrane otroke in odšla domov.

Od tistega časa je bolehal Marjetica. Nekoč mi je tožila, da jo boli desno koleno in ji začenja otekati. Zato sem prosila mater, naj jo ne muči več toliko z delom, ker samo ona bo kriva njenе smrti. To je užalilo njen ponos, spravila je Marjeto v posteljo in

od tistega časa ni več vstala. Njena postelja je bila pri oknu, ki ga je imela vedno odprtega. Videla je ljudi, ki so hodili po vasi po opravkih, in slišala, kako so se zgražali nad surovostjo Gorelčevke, kajti Marjetico so ljubili vsi.

Oče se je na vso moč prizadeval, da reši otroku življenje; bolelo ga je, da je morda tudi on kriv, njene bolezni, ker se je bil premalo brigal za njega. Poklical je dva zdravnika: izjavila sta, da je jetična in pustila prav malo upanja.

Zapustila sem dom in se poslovila tudi od Marjetete. Jokala je, ko sem ji stisnila koščeno roko, jokala sem tudi jaz. — „Vem dobro, da sem zapisana smrť, vendar bi še tako rada živel, zavoljo matere,“ je dejala. — „Kdo jim bo kaj pomagal! Nikogar ne bo imela, ata je ne mara — bojim se, da umrje nesrečna in zapuščena.“ — Nisem ji mogla reči tolažilne besede; z bolestjo v duši sem zapuščala hišo in otroka, ki tako udano trpi zaradi materinega greha.

Pomlad je trosila cvetje po zemlji, ko sem se vračala domov. Pot s koložvora je precej dolga, zato sva se začela pogovarjati z voznikom Markom, starim in izkušenim možem, kaj vse se je izpremenilo v naši vasi, odkar me ni bilo doma.

Pripovedoval mi je na dolgo in široko, kako slabob se je omožila ošabna županova Mici, ker ne razume gospodinjstva, in da so veliko Kranjčeve posestvo kupili Nemci, ki gospodarijo čisto po svojem, in če jih človek kaj vpraša, ne zna niti odgovoriti.

„Kaj pa Gorelčeva Marjetica? Ali je že ozdravila?“

„Hoje! — 14 dni, gospodična, po Vašem odhodu, jo je rešil Bog iz suženjstva surove matere... Tako lepo in vabeče je sijalo zunaj solnce, topel veter se je poigraval z vejami. Marjetici se je zdelo, da jo kliče, in zahrepnela je na prostoto. — Pa sem prišel jaz mimo; šel sem bil na bližnjo senožet. Opazila me je ter me prosila, naj jo zanesem pod tisti košati oreh-

sebe, ali bi ga ne imeli za požeruh? In da se kmetu res slabo godi, dokazuje strašen beg iz dežele v mesta. V desetletju 1880—1890 je bilo prirastka v kraji do 2000 ljudi, 182.323 oseb ali 1'3 odstotka, v desetletju 1890—1900 198.680 duš ali 1'4 odstotka, in v zadnjem desetletju je bilo prirastka samo 112.902 oseb ali 0'8 odstotka.

Nasproti temu je bilo v mestih od 20.000—100 tisoč duš, v zadnjem desetletju 25'1 odstotka prirastka in v mestih od 50.000—100.000 celo 54'5 odstotka prirastka. V celi Avstriji je bilo prirastka v zadnjem desetletju 54'5 odstotka, v kmečkih občinah je pa dostikrat razložek med rojenimi in umrili 50 in celo 100 odstotkov.

Nadalje omenjam, da je v zadnjem desetletju iz raznih evropskih pristanišč se izselilo 1.114.547 Avstrijev. To vendar dokazuje, kako hudo se godi kmečkemu stanu. Ni pa še bilo slišati, da bi mestni ljudje, tovarniški delavci in celo taki, ki nimajo prenočišča, se povrnili h kmetijstvu. (Medklici: Kam pa naj gredo z otroci?) Marsikateri kmet bi jih sprejel z odprtimi rokami, ako bi le delati hoteli.

Ugovarjalo se mi pa bode, da je mali kmet malo prizadet na visokih živinskih cenah. Po štetvi od 1. 1902 je bilo 75'4 odstotka živine last takih posestnikov, ki so imeli posestva, velika 2—50 ha.

Tudi v drugih deželah ni drugače. V Švici pride n. pr. na enega posestnika 7 glav živine. Na Nemškem ima 1 milijon malih posestnikov s 2—5 ha 3 milijone goveje živine, in čez 1 milijon posestnikov 15 do 20 ha 7.879.092 glav živine.

In socialni demokratje hočejo uničiti ravno tako male kmete z argentinskim zmrznenjem mesom. Socialni demokratje se vedno trudijo, pokazati se kot nasprotnike kapitalizma. Ni je pa dežele, katera bi bila bolj kapitalistična, nego je Argentinija. Socialni demokratje bi moralni pobijati kapitalizem, kjer bi nanj naleteli. Toda argentinski kapitalizem hočejo podpirati, kmeta doma pa zatirati.

Hladnikov govor je našel med zastopniki kmečkih stanov veliko priznanja, med socialnimi demokratimi seveda hud odpor. Predlogi, tičiči se draginje, so se odkazali draginjskemu odseku.

V petek, dne 28. julija je sprejela zbornica bančno predlogo v drugem in tretjem čitanju. Slovenskim poslancem se je posrečilo, da je vodstvo avstro-ogrsko spremenilo svoje stališče glede na združni kredit. Izjavilo je, da je načelno pripravljeno ekomptirati menice, predpisane od zvezne in od posamezne zadruge. S tem bo kredit pri naših zadružah postal zoper cenejši.

Ta dan je imel tudi draginjski odsek svojo sejo, ter s 25 glasovi proti 19 sprejel predlog socija Reumanna, da se dovoli neomejeni uvoz argentinskega mesa, ne glede na to, kaj misli v tem oziru Ogrska. Toda klub tej večini predlog ni imel sreče v zbornici. Ministrski predsednik Gauč se je odločeno izrekel proti takemu predlogu, ko je prišel v soboto, dne 29. t. m. v drugo in tretje čitanje pred poslanice. Povdral je svoje stališče, da moramo doma odpomoči draginji, ne pa z argentinskim mesom. Ministrskemu predsedniku so vsi agrarni (kmečki) poslanci viharne pritrjevali.

Za Slovence je govoril pri drugem in tretjem čitanju o draginji poslanec Jarc, ki je dejal, da mestni zastopniki tekmujejo med seboj brez ozira na položaj kmetijstva in skupni državni interes. Med njegovim govorom je prišlo do ostrih spopadov med socialnimi demokratji in našimi poslanci dr. Korošec, dr. Jankovič in dr. Verstovšek. Pri glasovanju je bil Reumannov predlog odklonjen, a tudi Stözelov predlog, da se naj uvaža argentinsko meso po potrebi. Da je bil tudi Stözelov predlog odklonjen, je socialne demokrate hudo razburilo. Predsednik je hotel dati obnoviti glasovanje, a dr. Korošec in Udržal tega v imenu svojih tovarišev nista pripustila. Zato so nasprotniki kmetijstva uporabili to priliko in so pri predlogu za trgovinsko pogodbo s Črno goro spravili sli-

— Zakaj ne, če želiš! Kje pa je mati? — sem jo vprašal. — Sla je v prodajalnico nekaj kupit in je rekla, da se skoro vrne. — Tako sem si mislil: če bi ne bilo tam nobene gostilne, bi se že mogoče kmalu vrnila, tako pa... Pognil sem najprej po travi rjuhu in prinesel blazino, nato pa sem rahlo položil Marjetico. Obraz jej je žarel veselja, da je po dolgem času zoper med zelenjem, in v prsih jej je ostajalo upanje, da morda še ozdravi. Prijela me je za roko in dejala: Lepa hvala, Marko, morda kmalu ozdravim! To so zadnje besede iz njenih ust...

„Mračilo se je, ko je prišla Gorelčevka precej vinjena domov. Nikogar ni bilo, da bi bil prej zanesel otroka v sobo. Zato jo je zgrabila vinjena Gorelčevka — na stopnicah se je zaguncala in padla z otrokom, padla je tako nesrečno, da je mati že mrtvo hčerkko prinesla v sobo. — Seveda je drugi dan trdila, da je umrla ponoc.

„Bog pa je hotel, da je nekaj mesecev nato na istem mestu izdihnila tudi ona“, je nadaljeval Marko.

„Neznosno mrzla je bila tista noč in sneg je siljal z neba. Gorelčevka se ga je zoper navlekla. Spravila je otroka v postelj, sama pa se je odpravila bogve kam, pa jí je izpodrsnilo na zasneženih stopnicah, padla je in obležala nezavestna. Drugo jutro sta jo našla njena otroka ob stopnicah mrzlo in s snegom obispano. Hitela sta bosa v vas praviti ljudem, da dvignejo mater, ker spi zunaj na snegu.“

„Grda, zelo grda navada je, če se uda mož pisančevanju, a še desetkrat grje je, če pisančuje ženska“, je dostavil slovensko Marko in ustavil konje, kajti bila sva doma...

čen predlog na glasovanje, ki je dobil majhno večino. Vendar se socialnim demokratom in Nemcem ta sovražni nastop proti kmetom ni tako posrečil, kakor so hoteli.

Ob koncu seje so prišli na vrsto predlogi zaradi različnih uim. V imenu Slovencev je dobil besedo dr. Korošec, ki je slikal, koliko škode je naredilo neurje že dosedaj po Slov. Štajerju in po Kranjskem. Tudi uboge Haloze so bile zoper prizadete. Prosi poslance in vlado, da gredu ponesrečencem blagohotno na roko. Poslane dr. Benkovič je predlagal pri tej priliki, da se predložijo državni zbornici vsako leto izkazi, kako so se razdelile podpore.

Nato je voščil predsednik dr. Sylvester poslanec veselje počitnice in zaključil sejo.

Politični ogled.

Dne 25. julija. V državnem zboru je govoril baron Gantsch v topnih besedah za kmečki stan. — Poslanca dr. Rybar in Gregorin sta vsled liberalnega hujskanja izstopila iz „Hrvatsko-slovenskega kluba“. — Listi poročajo, da so se pogajanja med Turčijo in albanskimi vstaši razbila. Potrjene te vesti še niso. — Bolgarski car in carica in prestolonaslednik so odpotovali v inozemstvo. — Grški kralj Jurij je prišel v Italijo obiskat italijansko kraljevsko dvojico, in je prisostvoval zaroki srbske princezine s princem Ivanom, sinom velikega kneza Konstantina. — Grška zbornica je sprejela proračun, na kar je bilo zasedanje odgodeno do oktobra. — Španski kralj Alfonz je odpotoval na Angleško.

Dne 26. julija. V državnem zboru se je pričela razprava o draginji. — V ogrskem državnem zboru se nadaljuje obstrukcija proti brambni postavi. — Cesar Franc Jožef in vlada so izrazili turškemu sultangu sožalje vsled zadnjega požara. — Sv. očetu se je zdravje zoper izboljšalo. — V Perziji vlada popolna anarhija. Prejšnji šah, ki se je sedaj vrnil, si pridobiva vedno več tal. — Bivši šah Mohamed Ali razpolaga z milijoni, ki jih je prejel od svojega strica Sili-Sultana, ki se hoče vrniti iz pregnanstva nazaj v Perzijo, ako pride zoper na prestol Mohamed Ali. — Iz Rusije. Ko so nadzorovali železnicu pri Kijevu, so našli več bomb. Menijo, da je to v zvezi s carjevim predstoječim potovanjem. Policijo so znatno pomnožili in vsak dan se vršijo hišne preiskave. V minoli noči so arretirali 23 oseb. Mnogo oseb so izgnali iz Kijeva.

Dne 27. julija. V Zagrebu se je vršila seja pravaških hryaških strank, ki so sklenile, da bodo postopale pri predstoječih volitvah enotno. Bili so navzoči tudi pravaši iz Dalmacije in Bosne. — Iz Cariograda se poroča o novem velikem požaru. — Ruski ministrski svet je sklenil, vložiti v državni dumski predlog glede preosnovne policije. Podržavljenje policije je bilo odklonjeno. — V vzhodnji Aziji se je položaj poostril. Bati se je sporov med Rusijo in Kitajsko.

Dne 28. julija. Draginjski odsek državnega zabora se je izrekel za uvoz argentinskega mesa. — Prestolonaslednik Fran Ferdinand je prišel v Išl, kjer je bil sprejet od cesarja. — V Bolgariji so začeli socialisti goniti proti mladoturkom. — Na Velehradu na Moravskem zboruje 3. kongres za združenje katoliške in pravoslavne cerkve. — Bavarski princ-regent je nevarno obolen. — Maroško vprašanje se vedno bolj poostruje.

Dne 29. julija. Državni zbor je bil danes zaključen. Ministrski predsednik je zoper zagovarjal kmetoma. — V Trstu se je vršil velik protestni shod Slovencev radi ljudskega štetja. — Dosedanjši poveljnik turških čet v Albaniji, Torgut Šefket paša, je odpoklican. — Turški poslanik v Parizu, Abdulah Naum paša je nenadoma v neki družbi umrl. — Framasoni bodo pričeli dne 20. septembra v Rimu svoj svetovni kongres. Tri dni bodo kovali načrte proti katoliški cerkvi.

Dne 30. julija. V Karlovič varih na Českem je umrl prvi sedanji državni poslanec nemški nacionalec Reininger. — V Znojmu na Moravskem je prišlo pri neki slavnosti do krvavih spopadov med Nemci in Čehi. — Iz Albanije prihajajo poročila o koncu vstaje. Baje se je dosegel sporazum med turško vladno in vstaškimi Malisori. — Radi marošanskega vprašanja se je politična javnost znatno pomirila, ker je imel angleški ministrski predsednik v državnem zboru pomirjevalen govor.

Dne 31. julija. Na Ogrskem traja obstrukcija dalje. — Med Italijo in Argentinijo je prišlo radi izseljevanja do spora. Argentinija ne dopusti, da bi se izkrali italijanski izseljeni. Boje se kolere. — Več albanskih prijateljev, med temi tudi katoliški nadškof v Skadru, so se obrnili na Angliju za pomoč podpore potrebnim Albancem in listi priobčujejo tozadevne pozive. Državni tajnik Grey je izjavil, da bi ministrstvo zunanjih začetov podpiralo to pomočno akcijo. — Revolucija na otoku Haiti utegne kmalu končati, in sicer z zmago revolucionarjev, ki že oblegajo glavno mesto Port au Prince.

Razne novice.

* Osebna vest. Naš prevzvani nadpastir so si pri letosnjem birmovanju v ne malo meri pokvarili zdravje; sedajbolejajo in muči Jih hud kašelj tako, da niti ne morejo redno maševati. Naj bi Jih ljubi Bog okreplil, da bi srečno dovršili,

kakor letošnjo škofijsko sinodo, tako vse svoje blage namene in obče koristne načrte!

Imenovanje. Za notarja v Gornji Radgoni je imenovan Slovenec dr. Henrik Požun, sedaj notarski kandidat v Celju. Med tem, ko so liberalni listi nešramno napadali naše poslanice, češ, da so nasprotniki narodnih uradnikov, so se oni trudili in dosegli omenjeno imenovanje. Pač pa vemo, da zastopnik liberalne inteligence (?), dr. Kukovec, tudi v tem slučaju ni zganil z mezinem. Za to delovanje zasluži, da ga narodni Sokoli zoper enkrat povzdigujejo, kakor zadnjič, ko so v Središču tega večnemščinarja nosili na rokoh.

Iz šolske službe. V Št. Joštu na Kozjaku, posta Dobrnat pri Celju, na enorazredni ljudski šoli je razpisano definitivno mesto učitelja in šolskega vodje, II.; tozadevne prošnje je vlagati do 25. avgusta. — Na trorazredni ljudski šoli pri Sv. Floriju, posta Mislinja, je razpisano definitivno mesto učitelja, eventualno učiteljice, III.; prošnje do dne 25. avgusta. — Na šestrazredni ljudski šoli v Cirkovcah je razpisano definitivno učiteljsko mesto; prošnje do 20. avgusta. — Na šestrazredni ljudski šoli pri Sv. Vidu blizu Ptuja je razpisano definitivno mesto učiteljice, III.; prošnje do dne 30. avgusta. — Rimski številke značijo plačilni razred.

Iz fin. službe. Prestavljen je komisar finančne straže I. razreda Jurij Klampfer iz Celja v Šmarje pri Jelšah kot vodja finančne straže. Umirovljen je višji komisar Heinrich Vorsic v Šmarju pri Jelšah. Za rešpicijenta sta imenovana Matija Ritterič in P. Krašič. Za višje nadzornike so imenovani Fr. Pauline, Franc Mandl in Matej Pogorec. Prestavljeni so slediči višji nadzorniki: Franc Jodl iz Maribora v Slovenjgradec, Jakob Kaiser iz Ptuja v Celje in Matej Pogorec iz Laškega v Ptuj.

Občinski uradi, pozor! Vsi občinski uradi naj naznajo škodo, povzročeno vsled suše, in prosijo za odpis zemljiškega davka s prikladami. Tozadevne, nekolekovanje prošnje je vlagati na c. kr. okrajno glavarstvo (davčni oddelek).

* Najboljše delo opraviš, ako agitiraš med prijatelji in znanci, da si naročijo časnike naše katoliško-narodne stranke.

* **Ljubljansko slavlje.** Kakor je našim cenjenim čitateljem že znano, se vrši koncem tega meseca v Ljubljani katoliški shod jugoslovanske mladine. Shod je velike kulturne važnosti in vzbuja vsestransko zanimanje. Poleg Slovencev iz vseh krajev slovenske zemlje bodo prišli tudi Hrvatje, Čehi in Poljaki. Štiri dni bo zborovalo naše vrlo dijaštvo skupaj z našo mladino in drugim ljudstvom. Iz Štajerske bodo vozili posebni vlaki. Prvi spored je prinesla že „Straža“. Ko bo enkrat vse patanko določeno glede vlakov in drugega, priobčimo tudi mi. Skrbimo, da pohiti častno število Štajercev v belo Ljubljano. Ker naši ljudje ne morejo celi teden izostati, bo vozil posebni vlak za zadnji in najlepši dan slavlja, za nedeljo, dne 27. avgusta.

* **Naš poziv** v zadnji številki, da naj se pri glasiju udeleženci kat. shoda jugoslovanske mladine, je postal brezpredmeten, ker priređi posebne vlake osrednji odbor za katoliški shod jugoslovanske mladine v Ljubljani, in ne naša slovenska krščansko-socialna zveza v Mariboru. Vse tozadevne priglase in vprašanja naj se naslovi potom domačih župnih uradov naravnost na osrednji odbor za kat. shod jugoslovanske mladine v Ljubljani. — Agitirajte za številno udeležbo!

* **Sestanek** absolventov kmetijske šole na Grumu se priređi dne 19. in 20. avgusta t. l. Pri tej priliki se je praznovala tudi 25letnica zavoda s sledičim programom: V soboto, dne 19. avgusta: Ob % uri dopoldne: Sprejem gostov na kolodvori. Odkazanje prenočišč. Ob 7. uri zvečer: Prijateljski sestanek pri Štemburju v Kandiji. Ob 9. uri zvečer: Kres na Grmu. V nedeljo, dne 20. avgusta: Ob 8. uri zjutraj: Sv. maša pri Božjem grobu. Ob 9. uri dopoldne: Pogled in nagovor došlih gostov v šolski dvorani. Oglevanje zavoda. Ob 1/2. uri popoldne: Skupni obed v šolski dvorani. Ob 4. uri popoldne: Zborovanje absolventov v svrhu stanovske organizacije. — Čas za priglasitev je določen do 1. avgusta. Pripravljalni odbor.

* **Sestanek** zastopnikov spodnještajerskih kmetijskih podružnic. V četrtek, dne 27. julija se je vršil v Svetlinovih gostilnih v Poljčanah gospodarski sestanek zastopnikov spodnještajerskih kmetijskih podružnic. Otvoril je zborovanje č. g. Golmšek. Predsedovala sta shodu deželni odbornik Robič in dr. Schmirmajr. Na dnevnem redu je bila dolga vrsta važnih gospodarskih vprašanj, ki pa se niso dala tako obravnavati, kot bi bilo želeti, ker so nekateri, katerim rada udarja slogaška in liberalna žilica, skušali v doglevnih govorih povdarjati, da je naša gospodarska organizacija ponesrečena. Celo zborovanje ni imelo radi preobširnih debat tistega pomena, ki bi se lahko doseglo, če n. pr. tajnik Holz ne bi zašel na pot, ki je nasprotna naši gospodarski organizaciji, in če bi g. Drofenik ne čutil potrebe, napadati neposredno našo mladino. — Po zborovanju so si udeleženci ogledali pod vodstvom nadzornika Jelovšeka vzorne živinske hlevne v samostanu v Studenicah.

* **Slovenski liberalci** še vedno v svojih listih nadaljujejo gonjo proti kmečkemu stanu in njegovim koristim. Razprava o draginji v državnem zboru jim je dala zoper povod, da so se začeli besno zaganjati v branitelje kmečkega stanu. Slovenske poslance, ki so se potegovali za kmata, imenuje „Slov. Narod“ „naj ostudenje priganjače vlade“ in njihovo ravnanje „neljudsko postopanje, ki ruje proti najvažnejšim

3. avgusta 1911.

SLOVENSKI GOSPODAR.

težnjam prebivalcev". Pred vsem se zaganja v posl. Jarca, dr. Korošca, dr. Benkoviča in Brenčiča, ter jih žali s psovkami in neresničnimi trditvami. Sedaj so volitve minute in liberalcem se ni treba več hliniti kmetu, zato mahajo po njem.

* Nemškutarji so lahko ponosni na svoje spodnještajerske poslanice Marckhla, Malika in Wastiana. Ti možje so glasovali za uvoz prekmorskega mesa in uvoz srbske živine. Posebno za Marckhla in Malika si je treba to glasovanje zapomniti, ker imata tudi mnogo kmečkih volilcev. Čim bolj bo na Slovenskem Stajerju napredovala nemškutarija, tem slabše bo za našega kmeta.

* „Družinska praktika“. Ravnokar je izšla v založništvu v Ljubljani naša „Družinska praktika za leto 1912“ z zelo raznovrstno, zanimivo vsebino ter mnogimi, letos posebno izbranimi slikami. Dobiva se od sedaj nadalje v vseh trgovinah. Cena izvodu 24 vin, po pošti 10 vin. več. Kdor bi je ne mogel dobiti pri domačem trgovcu, naj si jo naroči v Ljubljani pri „Katoliški bukvarni“ ali pa v prodajalni „Katoliškega tiskovnega društva“. Zahtevajte povsod našo „Družinsko praktiko“ s podobo sv. Družine. Razprodajalcu dobe znaten popust.

Romanje na Brezje. Ker se od mnogih strani povprašuje, ali se bode letos priedilo romanje na Brezje, naznajamo, da namerava S. K. S. Z. isto priediti 4. ali pa 11. septembra t. l.

* Vročina. Neznosna vročina, ki je vladala zadnji teeden, je sicer minula, toda toplo je še vedno. Dež, ki je v soboto popoldne padel po nekaterih krajin Sp. Stajerja, je znatno ohladil vzduh, toda suše, ki se po nekod že silno pozna, ni odstranil. Zdenat dež bi bil sedaj zelo potreben. Iz drugih dežel prihajajo tudi vesti o vročini in suši. Poroča se o mnogih smrtnih slučajih solnčarice, ki se dogode zlasti po velikih mestih.

* Škocijansko bralno društvo na Koroškem — slišimo — bo slovensko obhajalo petletnico svojega obstanka. Ustanovilo se je 5. avgusta 1906. Zaradi ravnokar neprikladnega časa bo slovesnost nekaj pozneje; kedaj, se bo poročalo. Fantje, dekleta, narodnjaki na noge! Po skupnih močeh in skupnem delu mora Škocjan ohraniti zanaprej slovensko lice, vkljub tujim letovičarjem ob jezeru, od katerih vendar nič nimamo.

Mariborski okraj.

Volitve v mariborski okrajni zastop. C. kr. okrajno glavarstvo v Mariboru razglaša sledče: Volitve v okrajni zastop se bodo vršile v naslednjem redu: 1. Za skupino velikega zemljiškega posestva v pondeljek dne 14. avgusta 1911, ob 10. uri dopoldne, v dvorani okrajnega zastopa v Mariboru. 2. Za skupino najvišje obdačenih v trgovini in industriji, v sredo dne 16. avgusta 1911, ob 10. uri dopoldne v dvorani okrajnega zastopa v Mariboru. 3. Za skupino mest in trgov v četrtek dne 17. avgusta 1911, ob 10. uri dopoldne v Mariboru v rotovžu in v občinski pisarni pri Sv. Lovrencu. 4. Za skupino kmečkih občin, v soboto, dne 19. avgusta 1911, ob 10. uri dopoldne v dvorani okrajnega zastopa v Mariboru.

m Ruše. Zaostali pes. Pred 8. dnevi so bili v Rušah v gostilni g. A. Novaka trije mladi gospodje z velikim, lepim psom. Zvečer so gospodje odšli, a pes je zaostal in se nahaja še danes voskrbi g. A. Novaku. Pes nima ovratnice in ne znamke. O gospodih ve le, da se piše eden baje Müller, drugi, da je abiturient in tretji pa sedmošolec. Dotični gospodje naj bi se pobrigali, da si pride lastnik po psa. — Ako pa morda ve kdo izmed cenj. bralcev kaj povedati o tem zaostalem psu, naj to blagovoli naznani županstvu v Rušah.⁹

St. II v Slovenskih goricah. V petek dne 28. julija je umrl gospod Janez Fluher, slovenski občinski odbornik, vrl, neustrašen, narodni veteran. Pogreb se je vršil v nedeljo dne 30. julija popoldne ob zelo obilni udeležbi. Vrlemu obmejnemu Slovencu blag spomin!

m Sv. Trojica v Slov. gor. O, kako veselo je bilo pri Sv. Trojici v Slov. gor. dne 16. julija, ko smo obhajali 50letnico 3. reda. Veliko veselje so vživale tiste tretjerednice in tretjeredniki, ki so dobili križeč za spomin, da so že 50 let v tretjem redu. Deklet je bilo ovenčanih blizu 100. K skupnemu sv. obhajilu jili je pristopilo na stotine.

m Velika nesreča je zadeila v soboto, dne 29. julija vrllega kmeta Žugmana v občini Vosek. Udarila je namreč strela v hlev in gospodarsko poslopje, ki je oboje zgorelo do tal. Zgorela je tudi vsa goveja živila, svinje, ves živež in vse orodje, ker se ni dalo ničesar rešiti vsled hudega viharja, ki je ogenj grozno naglo razširil. Prizadeti posestnik, ki je oče 9 nepreskrbljenih otrok, se nahaja v največji stiski, ker nima sedaj ničesar in je le za majhno svotico zavrnovan.

m Fram. V ponedeljek, dne 31. julija smo pokopalni mlado ženo Frančiško Stern-Vrhovšek iz Planice. Zapušča pet drobnih otrok in daleč okrog dobro znanega odličnega moža Franca Sternia. Nasledki težke operacije na ledvicah so povzročili rano smrt odlične žene, vzorne matere in večše gospodinje.

m Slov. Bistrica. V nedeljo, dne 6. avgusta vsi v Slov. Bistrico! Izobraževalno društvo uprizori ta dan v hotelu „Avstrija“ krasno ljudsko igro v petih dejanjih, „Mala pevka“. Prijatelji zabave, pride množstveno, da vidite in slišite res nekaj laga in potečnega. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina kakor navadno. — Odbor.

m Slivnica pri Mariboru. Prost. požarna brambra v Orehovali vasi vabi uljudno na ljudsko veselico doe 6. avgusta v gostilni g. Lesjaka v Slivnici. Na vspredou je pozdrav, srečolov, ribarenje, šaljiva pošta, kegljanje na dobitke, petje itd. Začetek ob pol 8. uri popoldne. Vsi ročoljubi od bližu in daleč se uljudno vabijo. Odbor.

m Ruška koča. Podravska podružnica slov. planinskega društva obhaja 3. septembra 1911 desetletnico svojega obstanka pri Ruški koči. Isti dan bo maševal pri Sv. Arehu nam Pohorjem dobro znani č. g. prof. dr. A. Medved, potem pa se vrši prava narodna planinska veselica. Prijatelji slov. planin, pdajmo si roke 3. sept. pri Ruški koči.

m Sv. Lenart v Slov. gor. Še enkrat vabimo vse naše semšljene in dijaške veselice, ki je priredi Štajerski podobor Slov. Dijaške Zvezde dne 6. avgusta t. l. po včernicah pri Sv. Lenartu v Slov. gor. v gostilni g. F. Arnuša. Na vspredou je godba, govor ter šaloigra „Trije tiki“. Po sporeda prosta zabava s konfeti, šaljivo pošto, srečolov, šopki itd. itd. Prijatelji katoliško-narodnega dijaštva, pridite vsi do zadnjega!

Ptujski okraj.

p Ptuj. Naglo je umrla žena grobarja Sichrovsky. Žvečer je šla še zdrava spat, drugo jutro pa so jo našli mrtvo.

p Hajdin. Občinski odbor Slovenje vasi je enoglasno imenoval domačega župnika, vlč. g. Jan. Tomana, v priznanje njegovih zaslug svojim častnim občanom. Veleč. gospodu, ki vživa v celi fari zaupanje in spoštovanje vseh dobrih, najprisrčnejše čestite!

p Kolera. Jerum, jerum, kaj le bo, kolera je to (tukaj)! Tako so pretečeni teeden mnogi zdihovali po mestu; nekateri so začeli že misliti, kam jo pobrisati pred to hudo šibo; drugi so v duhu že gledali vse polno bolnikov in mrličev in s strahom čakali, kaj stope oblasti. In zvedelo se je kmalu, da je še hujša reč kakor kolera, namreč kuga, ki preti mestu, ali bolje ne mestu, ampak najbolj celemu ptujskemu polju, a tista kuga, ki je tukaj že udomačena, in iz Ptuja mirno zastruplja in mori ter kolje zaslepljene ljudi: šnopsarska kuga! Dva delaveca sta si ga namreč nekoliko preveč naložila, postal jima je hudo; ljudje pa so hoteli krvido kuge zvrniti na nedolžno kolero!

p Utomil je v Dravi prejšnji teeden 12letni deček Jož. Jurgec; šel je z nekaterimi tovarisi se kopat v odprtvo strugo; ker ni znal dobro plavati, ga je zgrabil močen tok in ga pokopal v hladne valove. Par dni pozneje je utonil nek dragonec. Trupla obej je vrgla Drava pri Sv. Marku na prodec ob bregu.

p Huda vročina začnjih dñi v juliju je precej padla, a suša je še vedno velika, ker je v ptujski oklici pretečeno soboto padlo le malo dežja. Kmetovalci, pozor na seno, ki bo imelo pozneje lepo ceno!

p „Jojek“ v torbi. Naš Franča je do Formina „fištral“ z največjim veseljem s tisto hinnavsko „Slogo“, ki je obrekovala razne duhovnike. Njegov „hajir“ je bil nabit lažnjivih „Slog“, katere je delil volilcem z besedami: „Jaz pa Plojeka, jaz pa Plojeka!“ In kadar se sedaj Franča bliža s svojo poštno torbo hišam, kriče mali otroci: „Že nesejojo, jojek, jojek.“ In res, prej je bil Plojek, sedaj je pa „jojek“ v torbi. „Podpora je že tu“, so kričali Vesenski kovi vrabci od Mezgovca do Gajevca, sedaj žalostno čivkajo: „Jojek je že tu!“

p Sv. Urban pri Ptaju. Uganka: Zakaj bežijo liberalci s svojih stopnic pred klerikalci. Bežijo zato, ker jih je sedaj po volitvah sram zaradi dolgih novov, ki so jih dobili. Vidva gg. Marinič kremar in poštar, drugokrat ne bežita, ko boda videra klerikalce. Heil und Sieg! Zmaga pa je le naša!

p Zavre. Igrokaza „Marijin otrok“ in „Čašica kave“, katera so priedila dekleta dekliške Marijine družbe dne 16. julija, sta se prav dobro obnesla. Nase igralke so prav korajno nastopile in rešile svoje vloge prav dobro. Posebno ciganke so pogodile svoje težke vloge prav dobro. Zahvaliti se moramo g. organistu Alojziju Verzelu za njegov trud pri predstavi in vajah. Nastopil je tudi prvokrat mešan pevski zbor pod vodstvom domačega g. organista, ki je s krasnim petjem navdušil vse navzoče. Ljudje si želijo, da bi večkrat kaj takega videli. Dekleta, le tako naprej z združenimi močmi! Z Bogom in Marijo za sv. vero in mili naš slovenski jezik!

p Cirkovce. Napredek je tu, ker smo podporo za ta napredek sami plačali. Ker imamo svoje domače postajališče, ne hodimo več na Pragarsko po poslo, temveč dobivamo sedaj kar dvakrat na dan poslo na postajališču v Cirkovcah. Take ugodnosti nismo povsod niti tržani, pač pa mi Cirkovčani.

p Cirkovce. Restavracio pri novem cirkovškem postajališču je pričel graditi g. Jakob Berančič. Želimo mu kot razumnemu mladeniču mnogo sreče! Če se beše kedaj povrnila letošnja vročina, ne bo radi žeje na cirkovški postaji zadela nikogar solnčarica.

p Žetale. Meseca maja so dobole neke osebe blizu cerkve sv. Mohorja grdo lažnjivo pismo brez podpisa. Naznane so orožnikom, ki so v kratkem našli pisca tega pisma, in sicer Martina Kovačiča in Edvarda Frleža, ter ju gnali vklejenja pred sodišče, kjer sta prejela zasluženo kazen. M. Kovačič, ki je pismo zlagal, je dobil 4 meseca, E. Frlež, ki ga je prisodal, pa dva meseca zapora. Mislim, da se jim ne bude ljudilo več takih pism pisati. Tudi tukaj v Žetalah se že več let dogaja, da razne osebe pošiljajo takaj lažnjiva in zbadljiva pisma brez podpisa. Toda pa naj, da se jim ne bode zgodilo tako, kakor onima dvema.

p Sv. Trojica v Halozah. Zorno jutro se zari in blagodejni žarki vshajajočega sonca začeno ogrevati mater naravo. Ta preobrat me napoti dne 23. malega srpanja, da se vspnem na prijazni hribček župnijske cerkve. Naenkrat se oglasi milo, veselo zvonjenje ubranih zvonov, v pozdrav od bližnje kapelice prispeli šolski mladini. Zares slovensen je bil vhod v svetišče, ki so ga ti presrečeni svatje v spremstvu svojega gospoda katehetu napravili svojemu nebeskemu ženinu. Ko se je pričelo sv. opravilo, znan mi je takoj povod. To je prvi, najslavnejši, častni dan za

katoličana, prvo sv. obhajilo. Iz ganiljivega cerkvenega govora g. kateheteta na prvoobhajance in roditelje, so črpali stariši in malčki marsikateri nauk, ki nas naj sprembla na zemeljski poti v srečno, večno življenje. Stariši, pazite na mladino, kakor na punčico svojega očesa, da se vam v vrvenju zapeljivega svetega ne pogubi, pazite, da otroci berejo dobre knjige in časopise, ker zapeljivec je tisti, ki mori otroka z razširjanjem slabih časnikov, ki trosijo laži in hujskajo učiteljstvo proti duhovniku, katera dva najvažnejša stanova morata skupno delovati, ne pa, da kar duhovnik zida, mu drugi čez noč z zvijačami podre in za vedno uniči. Vse za otroka, ki je naš up in nada. — Mladinoljub.

p Mala nedelja. Tu se je ustanovilo društvo za građnjo nove farne cerkve presv. Trojice pri Mali Nedelji. Sedanja cerkev je za toliko število prebivalcev popolnoma premajhna. Poleg tega je Mala Nedelja zgodovinsko imeniten kraj iz dobe prvega krščanstva med Slovani. Tu se je ustavil sv. Metod s svojimi Moravani, ko je potoval v Rim. Na to se dandas spominja ime občine in kraja Moravci. Tu je deloval in ima svoj spomenik vsakemu izobraženemu Slovencu znani Anton Krempel. Naj tukaj stoji tedaj enkrat lepa in prostorna cerkev. Znancem pa društvo najtopleje priporočamo.

p Središče. Kakor po vsem svetu, tako je vladala tudi pri nas zadnji čas strašna vročina, kar je zelo slabo vplivalo na itak slabo talentirane liberalne petelinke, da jim je zavrelo okoli možgan in so v svoji zmedenosti skrpaljči članek v zadnjem „Nar. Listu“, v katerem blatično našega odhajajočega č. g. kaplana, češ, da jim je to plačilo za njihovo neumorino agitacijo. Napadajo in sramotijo tudi druge poštenje može in tudi ženskam ne priznašajo. Ali mislite, da nas s svojimi napadi spravite iz ravnotežja? Mi hočemo stati trdno kot skala vedno in povsod za naša katoliško-narodna načela, naj pride vihar kakor šen koli hoče, ne pa od takih brezpomembnih političnih otročajev. Za prihodnjič pa vam svetujemo, obrnite se s prošnjo do našega farnega patrona, da vam razsveti pamet, da boste svojim lahkovernim backom vedeli kaj bolj pametnega in stvarnega poročati.

p Središče. Dopus iz Središča v zadnji številki „Nar. Lista“, tikajoč se odhoda g. kaplana Ant. Kuharja, ni nič vreden; bodi pa cenj. bralcem „Slov. Gospodarja“ v razsodbo podano sledče: Vsakemu časniku bi moral biti namen, objavljati širnemu svetu imenitne in važne dogodke — h katerim pa predstava kaplana in njegov odhod ne spada — bralce in širno občinstvo poučevati itd. Dopus iz Središča v „Nar. Listu“ ne odgovarja tem namenom. Namesto poučljiv je pohujšljiv. Tak dopis bi znal spisati kak neolikam fantalin, ne pa tak, ki se prišteva k intelektenci. Dopisnika srce je morda črno kakor črna gora. Čuditi se je nad lojalnostjo uredništva „Nar. Lista“, ki take dopise priobčuje. Taki dopisi slišijo v koš.

Slovenjgraški okraj.

s Razbor. V nedeljo, dne 13. avgusta pride k nam naš poslanec dr. K. Verstovšek, ki bode imel po ranem opravilu shod S. K. Z. v društvenih prostorih. Na shod pride tudi vodja živinorejske zadruge, g. Žebot, ki bode govoril o živinoreji.

s Pameče. V nedeljo, dne 13. avgusta po večernicah se vrši pri posestniku gostilničarju Juriju Marcelu, p. d. Urm, shod S. K. Z. Govorila boda gosp. drž. in dež. posl. dr. K. Verstovšek in vodja živinorejske zadruge, g. Žebot. — Kmetje, udeležite se shoda, ki bode v prvi vrsti gospodarski shod!

s Pameče. Po shodu S. K. Z. bode istega dne (13. t. m.) ustanovni shod „Slov. Straže“ za Spodnjo Mislinjsko dolino s sedežem v Pamečah.

s Gradišče. Ker se me „Nar. List“ ne naveliča napadati, sem primorana, mu enkrat odgovoriti. Pričide mi nameča ta prismoda ob 13. juliju slučajno v roke. Moja ženska radovednost mi ne da miru, da pogledam, kaj začne „Nar. List“ sedaj po tako groznom porazu, katerega je doživel dne 13. junija. Začnem listati, pa zagledam dopis od Sv. Duha na Ostrem vrhu. V njem se g. nadučitelj Majcen obregne ob dopisniku „Slov. Gospodarja“ ob 13. julija, ker je ta vprašal, če naj pojasmesti tukajšnje posojilnice in se je potegnil tudi za mene. Cenj. dopisniku „Slov. Gospodarja“ morajo biti pač dobro znane naše razmere, posebno stanje tukajšnje hranilnice. G. Majcen mi očita, da sem po „moji krščanski hujskariji“ spravila 30.000 kron v mariborsko ljudsko posojilnico iz njihove hranilnice. Jaz pa mislim, da pisem napravila s tem nič krivičnega, če nesejo pristaši K. Z. njihove vloge v svoje zavode. Vsaj klerikalni denar ne spada v liberalne posojilnice. Zraven imam še pač dovolj vpliva v naši občini, da se mi je kot priprosti kmetici posrečilo spraviti po dopisnikovem mnenju še precešnjo sveto v mariborsko ljudsko hranilnico. Priznati pa moram tudi, da so mi pri tem delu mnogo pripomogli tukajšnji liberalci z njihovim grdin razgrajanj

Majcen pač nehotiče prizna, da je posojilnica pri Sv. Duhu popolnoma odvisna od klerikalcev, ker če bi začeli klerikalci vzdigli eden za drugim svoje vloge, potem pa že mora posojilnica ustaviti posojila in iztirjevali dolgove, da ji je mogoče, izplačati klerikalcem vloge. Potem pa tisto ogromno premoženje, s katerim se v „Nar. Listu“ hvali, ni v čast liberalcem, ampak klerikalcem, ker se brez klerikalnih vlog promet ustavi. Sicer pa naj g. Majcen ne misli, da bi mu bilo mogoče celo krivdo zvaliti na mene, če svetoška hranilnica ne bo mogla svojim upnikom posojevati denarja in bo še celo drugi dolg tirjala. V dokaz en slučaj: Neki kmet mi je pred par meseci tožil: Jaz bi tako krvavo potreboval denar, kateri je naložen pri gori imenovani hranilnici, pa ga ne dobim. In pravi, ti Hekerle si kriva, da je naša „Špar-kasa“ sedaj čisto uboga. Pa jaz tebi nič ne zamerim. Kriv je Majcen, sam naj bi volil kogar bi hotel, pomagati politično razgrajati po shodih K. Z. bi mu pane bilo treba, saj pristaši K. Z. tudi niso šli razgrajat na liberalne shode, zatorej bi se spodobilo, da bi se bili tudi liberalci dostojno obnašali na shodih K. Z., da bi lahko vsak sam razsodil, katera stranka je prava. Nadalje trdi g. Majcen, da se bodo še tisti kesali, kateri imajo naložen denar v ljudski posojilnici v Mariboru. G. Majcen si pač misli, da bodo vlagatelji omenjene hranilnice žalovali po tistih 5%, katero obljubuje hranilnica pri Sv. Duhu na Ostrom vrhu. Pa v tolažbo moram povedati g. Majcenu, da tisti mu dobro znani kmet v Gradišču, kateri ima največ denarja naloženega v ljudski hranilnici v Mariboru, se je smejal okrožnici hranilnice Sv. Duha in je rekel, da če pri ljudski posojilnici v Mariboru nima več kakor po 3%, pa še ne vloži pri hranilnici Sv. Duha, akoravno obljubuje ta po 5%. Iz tega pač lahko vsak razvidi, katera hranilnica od teh dveh ima v naši občini več zaupanja. H koncu pa moram g. Majcenu še destituti, da zna tako izvrstno farbatki backe „Nar. List“. Piše namreč, da je njihova hranilnica in posojilnica izgubila samo še-le pri nekem klerikalcu, in je ta opeharil posojilnico s pomočjo nekega mojega sorodnika. To je pa že tako debela neresnica, da bi lahko z obema rokama prijeli celo zvesti kimovci g. Majcena. Saj je vsem tukajšnjim okoličanom dobro znano, da sem se jaz omožila od Sv. Lovrenca nad Mariborom in tedaj sploh nimam nobenih sorodnikov tukaj, razven enega, kateremu pa še nič ne more dokazati kakšne goljufije iz njegove preteklosti. Drugi sorodniki v St. Lovrencu se pane brigajo za tukajšnjo posojilnico, tem manj pa, da bi se kateri vtikal v take sleparje, o katerih čenča „Nar. List“. Sicer pa je zelo dvomljivo, da bi imela hranilnica izgubo ravno pri klerikalcu, bolj verjetno je, da je bila izguba pri nasprotni stranki. Dovolila bi si prosliti g. Majcena, da bi bil tako ljubezniv in mi postregel z imeni dotičnega klerikalca in mojega sorodnika, po katerih je bila njihova posojilnica tako nesrečna. Jaz bi rada poznala tistega človeka, zavoljilo katerega mora trpeti moja čast. Če torej g. Majcen svoje trditve ne dokaže, potem si naj sam napravi sodbo o sebi. — Julijana Gril — Hekerl.

s Marenberg. V nedeljo je priredila naša Mlađeniška zveza veselico z igro „Čevljari“, a žalibog ob navzočnosti skoraj samo tujih gostov. Domači narodno zaspani starokopitni ljudje, razun obitelji Ternik, Hebl in Erjavec ter navdušene slovenske mladine, se niso udeležili veselice. Prišli pa so vrlji Mutčani, o katerih moramo reči, da so korajni obmejni Slovenci in navdušeni za probubo slovenskega naroda ob meji. Potrudili so se k nam zavedni Slovenci iz Remšnika in celo iz Pongraca, ki so pred kratkim pokazali s svojo prireditvijo, da skrbno čuvajo najskrajnejo točko slovenske zemlje v Dravski dolini. O prvem nastopu naših mlađeničev-igralcov so se izrazili vsi udeleženci prav poohvalno. Imena igralcev so: Aril' A., Arik Ferdinand, Fras Jakob, Golob Franc, Tomaž Franc, Veronik Anton, — Slovenska meja! Le tako skupno in složno naprej, in kmalu bodo vsled nemške krute sile ponemčurjene pokrajine bolj slovenske!

Celjski okraj.

c Gornji Grad. Ko sem šel iz Gornjega Grada domov po svojih opravkih, sem se slučajno oglasil tudi na Križu v Bertotovi gostilni, v kateri sta ravno dva mlađeniča, učitelj Kocbek in pa tajnik Podbrežnik razlagala svoje modrosti. Kačor sem izvedel, jih prideta razlagat skoro vsak dan, toda o tem drugokrat, za danes samo to-le: Ko sem slišal dotična politična modrijana govoriti, sem si mislil: ta dva sta pa gotovo iz Londona in sta največja učenjaka na svetu. O blagor Križanom, ki jih tako pogosto obiskujeva in jim dajeta nasveto; ; pa jih še lahko tudi kaj povesta o žalskem oslu. Toda ko povem svoje misli nekemu domačinu, mi je ta rekel: Nas Križane, ki imamo jasno začrtano svojo pot ter stopamo samozavestno v življenje, je sram biti pri taki stranki in občevati z njenimi pristaši, ko ima za svoje slavje pravljene osla, ker vemo za pregovor, ki pravi: „Povej mi, s kom se pajdaši, in povedal ti bom, kdo da si.“ Pa sem se poslovil od tam. Za danes dovolj, prihodnjič pa še nekaj o starem Fišerjevem kremarju, p. d. Bertotu, h kateremu se hodita že zgoraj navedena mlađeniča posvetovat. — Kmet od Savinje.

c Grajska vas. Na nesramni dopis iz Grajske vasi v „Nar. Listu“, da je bila detomorilka T. Š. članica Marijine družbe v St. Juriju ob Taštoru, izjavljamo, da je to podla liberalna laž. Imenovana ni bila nikoli v nobeni Marijini družbi. To neumnost je mogel izrigati le kak liberalec, ki mu je obležal v že-

lodeu žalski oslovski golaž. Zaslужen odgovor še dobito te liberalne hijene.

c Polzela. Naprošeni izjavljamo, da g. učitelj P. Loparnik ni s članki v našem listu, ki se bavijo z zadevami na Polzeli, v nobeni, bodisi posredni ali ne-posredni zvezi. — Uredništvo.

c Dramlje. Mi ne mirujemo. Imeli smo pretečeno nedeljo občni zbor „Slov. Straže“. Zborovanje je spretno vodil g. kaplan. Nastopila sta naša, že obče znana in priljubljena govornika, Miha Venguš in Miha Vodušek. Govorila sta tako navdušeno in prepričevalno, da smo nabrali takoj 54 K za „Slov. Straže“. Vsa srca deklet je pa pridobila s svojim premišljenjem in navdušenim govorom gdč. Nežika Šket. Tudi naš pevski zbor pod vodstvom g. Antona Zubakovščeka ni hotel zaostati ter nas je razveselil s par mičnimi pesnicami. Prosto zabavo smo si napravili pri Jakobu Korošcu, kjer smo že spet nabrali nekaj kronic za naše obmejne brale. smo in hočemo ostati katoliško-narodni Slovenci. Naša mlađeniška zveza šteje danes že 63 udov, in med temi 12 dosluženih vojakov. Mi vstajamo in liberalce je strah.

c Braslevče. Naši vrlji narodnjaki Franc Prisljan je okreval po nenašni in težki bolezni v veselje vseh nas, ki ga poznamo. G. dr. Červinki bodi izrečena najprisrčnejša zahvala za njegovo izredno požrtvovalnost, s kafero je zabranil našhujše.

c Letuš pri Braslevčah. V naši okolici nimamo nič liberalcev. Možje in fantje so večinoma modri in zavedni. Imamo pa majhno število zaslepencev, ki pred volitvijo niso klicali s slepcem pri Jerih: „Sin Davidov, usmili se me, da spregledam,“ marveč zanašali so se na svoje voditelje; tega pa niso vedeli, da so voditelji tudi slepi, zato so pa vsi vkljupi padli v jamo. Pri naši krščanski stranki pa imamo zanesljive voditelje, katerim lahko zaupamo.

Ljubno. Tukaj se je prigordil v temni noči med 25.—26. jul. zelo žalosten slučaj. Gdč. Gerzetič, poštna upraviteljica, ki je prišla še-le pred tremi meseci k tukajšnjemu poštnemu uradu, je stanovala v bližini urada v pritlični hiši poleg Žnamove gostilne. Nič hudega sluteč, je pustila okna vsled soparne noči napol odprtia. Okoli polnoči se vtihotapi v spalno sobo neki 30letni, že večkrat predkažnovani pohotnež Fr. Piki, s prijmom Lukčov. Ravno pred kratkim je šele odsedel 5letni zapor. Ker se razbojniku vsled silobrana ojunačene gospodigne nameen niso posrečil, jo je začel z nekim čevljarskim železnim orodjem obdelovati ter jej je prizadejal opasne rane na glavi, obrazu in ustnicah. Vsa sobna oprava je bila okrvavljen. Prišlo bi bilo do umora, ako bi na kljice ne bili prihiteli sosedje, ki so lopova odgnali. Zbežal je zopet čez okno v temno noč v gozdove, kjer se sedaj klati. Napadeni gospodinci, ki je zdaj že iz nevarnosti, izrekamo naše sožalje. Ves dogodek je žalosten tudi zaradi tega, ker bodo nam sovražni nemški listi imeli povod k blatenju našega dobrega, mirnega ljudstva. — Občani.

c Sladka gora. V nedeljo, dne 23. julija smo si tudi mi Sladkogorčani ustanovili podružnico „Slo. Straže“. Navdušenje je bilo veliko. K otvoriti zapojo naši slavček pod vodstvom blage in za vse dobro vnete učiteljice Koklič „Nazaj v planinski raj!“ Nato nastopi dobro znani mlađinski organizator in odbornik „Slov. Straže“, vč. g. župnik Gomilšek, ki v ognejivih besedah razloži potrebo in pomen „Slovenske Straže“. Z „Živio“-klici je govorniku občinstvo pritrjevalo. Za njim se oglasti k besedi č. domači g. župnik, ki se v imenu vseh zborovalcev iskreno zahvaljuje govorniku za njegovo požrtvovalnost ter zaključi shod in želi društvu najlepšega procvita. Pevci zapojo: „En hribček bom kupil, bom trsek sadil.“ 40 udov je takoj pristopilo. Odbor je slediči: vč. g. Martin Krajnc, župnik, predsednik; mlađenič Mihael Gobec, tajnik; Cverlin Marija, blagajničarka; Lorenčak M. in Zorin Janez, namestnika. Vabimo tudi vse oneki niso bili navzoči, da se nam pridružijo, da nas bode tem večja armada krepkih braniteljev domovine. — Občani.

c Vojsnik. Poraženi liberalci nikakor ne morejo pozabiti, kar so morali slišati od zavetnih Vojničank. Že sedaj smo jih spravile v takšen strah, ko smo bilo samo kot posiušalke prisotne na shodih? Kaj boste potem počeli, kadar nastopimo kot volilke? Ste pač res duševni revčki, da ne veste, kje bi iskali vzdroke svojega poraza, ki tiči edino-le v vaših surovih napadih in v neinteligentnih izrazih. Ponosne smo pa vseeno Vojničanke, da ste nam med svojim pogovorom, idoči iz dr. Koroščevega shoda, na binkoštni ponečeljek sami dali spričevalo odločnosti, ko je eden rekel: Te preklicane babe bi nas bile skoro steple. To ste korenjaki! Da bi bile me povzročile izvolitev dr. Korošča, se ne moremo ponosati, ker nismo imeli volilne pravice. Saj pa nas tudi ni bilo treba, ker je še hvala Bogu dosti odločnih in krščanskih mož in fantov. Ako nam pa le vi, liberalci, hočete pripisati to čast, smo pa tudi ponosne na njo. Proti temu pa odločno protestiramo, da bi nas več po svojih podilih shodih (kakor pri Ropanu) imeli za neizobražene in neumne. Vam bomo že dale priložnost občutiti našo neumnost in odločnost! Enkrat nas imate za kavke, enkrat za babe in zopet za neumne, hkrati pa spet za zmagovalke nad vami. Kdo bi vas tedaj ne pomiloval, vi duševni revčki? Toliko za danes. Ako vam ne bo to zadostovalo, pa še drugič kaj več. — Vojničanke.

c Sv. Jurij ob juž. žel. Zelo prijeten in obenem poučen popoldan nam je pripravil naš ljubljanski rojak Franc Vovk, sedaj uslužben pri deželnem muzeju v Gradeu, dne 23. julija t. l. Izvršil je pred našimi očmi jeruzalemko romanje. S slikami, katere je sam fotografiral in priredil za skloptikon, je ta bistroumni romar uprizoril na plahti vse važne kraje in do-

godke, na katere naleti romar. K vsakemu prizoru je pa še g. župnik dodal bogato razlag, tako, da je bilo potovanje vsestransko zanimivo in vredno male pristojbine za naše Bralno društvo. Prenašati smo morali pač neznotisno vročino v dvorani, pa mislili smo si: če bi romali v sv. deželu, bi se morali še dalje časa kuhati. — Želimo zakonskima Vovk, ki sta obhajala že svojo srebrno poroko, obilno zdravja in ju prosimo, naj se še kaj zmisli na nas Šentjurčane ter nas večkrat obiščeta.

c Št. Jurij ob juž. žel. Dolgo so se pripravljali naši liberalci na „veliko slavje“ 25letnice moške podružnice sv. Cirila in Metoda; zdaj so je prestali. Ali so zadovoljni, ne vemo; hvalijo se ne preveč. Napačko so naredili že s tem, da so se poslužili prostorov Cestnega Jožeka. Že tem je dobila slavnost protiljudski značaj. Kajti Cestni Jožek in še bolj njegova milostljiva boljša polovica sta pri zadnjih volitvah nastopala s tako nestrnostjo proti zavednim Šentjurškim volilcem katoliško-narodne stranke, da je ni para. Iz hvaležnosti za njuno požrtvovalnost so obhajali tam liberalci svoje „slavje“. Toda Cestni Jožek, nekdaj tako znana hiša, sedaj več ne vleče. Še gospode ni bilo, naše kmečko ljudstvo pa liberalne prireditve dosledno prezira že zato, ker so predrage. Mi se liberalcem in liberalkam ne bomo vdinjali. Bomo videli, če bo boljša polovica Cestnega Jožeka še kedaj davil nasilni kašelj v cerkvi in če bo še nos vilala.

c Št. Jurij ob juž. žel. Mislili smo, da bodo „Nar. List“ po volitvah prenehali osebno napadati naše somišljenike, može, fante, Orle, dekleta, duhovščino itd. Naša stranka ni hotela napadati še v volilni dobi niti Narodne stranke, še manj pa njenih pristašev. Ker pa se naše ljudi v vsaki štev. „Nar. List“ zmirom hujše napada, čez nje laže in se jih hčete spraviti ob dobro ime, bomo pa tudi mi začeli — čeprav neradi — pisati o osebah v Narodni stranki. Mi bi lahko nekaj napisali n. pr. o c. kr. poštarici Rožiči, ki sprejema in dovoli nepoklicanim ljudem poštno sobo, kjer je samo oddelek za uradno osebo, tako, da isti lahko vidijo, če kdo kaj odda. Nadalje kako so morali pismonoše voliti Robleka itd. Toliko za zdaj o tukajšnji c. kr. pošti. Ali naj pišemo o Sokolih, n. pr. da ima ta Sokol nezakonskega otroka, drugi pa nenaravne knjige itd. Ali se naj spomnimo raznih plesov, pri katerih ni manjkalo gotovih oseb, in o ponočnih pohodih od plesa, domov. Lepo bi bilo, če bi popisali družbo raznih liberalnih komijev in obrtnih pomočnikov, kateri tudi od „klerikalcev“ živijo, a po gostilnah grdo govorijo o naši K. Z. O tem bi bili že pisali, pa so se nam smilili trgovci in obrtniki, ki bi morali radi teh izvajalcev trpeti škodo; če pa tukaj nezreli fantje ne prenehajo s takim govorjenjem, bomo mi odločnejše govorili. Torej še enkrat: če nas ne boste pustili pri miru, pripisite sami sebi, če boste pri tem kdo zadet. Toliko za danes, drugokrat se pa spomnimo cele vrste drugih tudi vzor-liberalcev.

c Iz laškega okraja. Volitve so minule, strasti so se poleglo, zato je sedaj primerno, da se ozremo nazaj in pogledamo po posameznih občinah. Prva je občina Marija Gradec, katera kakor pred štirimi leti, tako tudi sedaj, nosi zastavo Slov. kmečke zvezne na Štajerskem. Dobil je kandidat dr. Benkovič, 442 glasov, Cobal 7, dr. Kukovec 5. Toliko glasov ni dobil nikjer noben kandidat naše stranke kakor tukaj na tem volišču. Lepo je bilo videti naše čvrste mlađenične in može, ko so v tako obilnem številu po več ur hoda prišli k volitvi. Da se v to občino zastonj zaganjajo liberalni in socialdemokrati valovi, to je pribito. In to vedo tudi nasprotniki; saj jih je ostal dan 24. maja, ko so hoteli s svojim kričanjem osramotiti dr. Benkoviča na shodu pri Šketu v Rimskih toplicah, v spominu. Trda je pest marijograških mož in fantov, pa urna je noga zidanmoških socialnih demokratov. V marijograški občini ne bodo nasprotniki razbijali naših shodov, za to so vstali prepozno. 2. Sv. Krištof: Benkovič 422, Kukovec 81, Cobal 73. Tudi tukaj so se trudili posebno socialni demokratje; na pomoč jim je prišel sam Kocmur iz Ljubljane. Vendarb si bilo tukaj za našo stranko lahko več glasov. 3. Sv. Lenart nad Laškim: dr. Benkovič 117, dr. Kukovec 12, Cobal 2. Novoustanovljena občina, katera je še žal brez župana, je dobro volila. Liberalci so prerovali, da dobi dr. Kukovec 50 glasov. Pa Šentlenarčani so preponosni, da bi volili liberalca. Tukaj so bili pripravili dr. Kukovcu lep sprejem. 4. Sv. Rupert nad Laškim: Benkovič 246 glasov, dr. Kukovec 2. V to občino je napravil dr. Kukovec v družbi s Kamcom romanje, pa mu ni nič pomagalo. 5. Loka pri Zidanem mostu: Na volišču v Loki Benkovič 161, Kukovec 60, Cobal 25 glasov; na volišču Zidanem most Benkovič 41, Kukovec 25, Cobal 133 glasov. Na Zidanem mostu so bili trdno prepričani socialni demokrati, da zmaga Cobal ali dr. Kukovec. Grdo je, če volil kmet socialnega demokrata, še grše pa je, če potem taki in se hoče na videz štuliti k naši stranki. Pri stranki premaganih se pač nikomur ne ljubi biti. Socialno demokratična stranka v Zidanem mostu živi sedaj v znamenju pridušanja in kletve. Tukaj se je pač delalo s surovo silo zoper dr. Benkoviča. Tudi ženske so se ogrevale za stranko, katera zagovarja svobodni zakon; že morajo vedeti, zakaj. 5. Dol: dr. Benkovič 89, Kukovec 35, Cobal 49. 6. Trbovlje: Benkovič 278, dr. Kukovec 348, Cobal 1571. Tukaj ima pa socialna demokracija trdno izpeljano organizacijo. Učimo se v tem oziru od njih. Tako je volil torej laški okraj. Volitve so minule, zopet je zavladal mir, samo v Laškem zdaj zdihuje Kos, Benkoviču ni bil kos, dr. Kukovec je padel skoz in Cobal leži na tleh nam za smehe.

Brežiški okraj.

b Velik požar je 14. t. m. v kratkem času vpepel hišo in vsa poslopja posestniku Gorjeviču v Zadku, ki niti doma ni bil, ko je začelo goreti. Razen nekaj živine ni rešil ničesar, nego živiljenje svoje rodbine, še obleke ne; pač pa je dobil gospodar dokaj hude opeklne, tako, da leži zdaj v bolnišnici. Zavarovan ni bil nič. — Tudi sosedu, mlinarju Vrstovšku, je že začel goreti hlev in se je v hudem vetrju komaj posrečilo, ogenj omejiti. — Začgali so otroci.

b Planina. Dne 18. julija je pri Tislu nastal prepir med znamenim Binglom in zidarjem Čvanom zaradi nekega lovskega psa. V teku prepričanja zgrabi naenkrat Bingl za lato in udari z njim Čvana po glavi, da se nezavesten zgrudi na tla. Lata se je pri silnem udarcu trikrat prelomila in so se njeni deli izročili c. kr. orožnikom na Planini. Ker so sicer tukajšnji orožniki zelo vestni, jih vprašamo, ali so že zlobneža, čepravno je nadpolni sin planinskega župana Schescherkota, izročili v roke pravici, kakor v takih slučajih postava zahteva? Sicer bo pa govorilo zadnjo besedo c. kr. državno pravdništvo.

b Dobova. Vas Dobova v zadnjem času precej napreduje. Pred nekaj leti smo dobili železniško postajališče in nekoliko pozneje pošto, ki se, kakor čujemo, v kratkem poveča tudi v brzojavno postajo. Tudi glede stavb moramo priznati, da se je storil značilen korak naprej; imamo mnogo novih in lepih poslopij. Samo nekaj že davno pogrešamo in zastonj čakamo, da bi nam namreč kdo postavil tako prostorno hišo, kjer bi se dalo dobiti prostora tudi za kako mladinsko društvo. V tem oziru smo pač še daleč za drugimi; mej tem, ko se po drugih farah ob nedeljali in praznikih popoldne zbira zlasti moška mladina v svojih družbenih prostorih, kjer se izobrazuje, lika in si blaži svoje, po pošteni zabavi hrepeneče srce, išče pri nas uboga mladina zabave, seveda ne vselej poštene, največ po krčmah, kjer si kvari srce in zdravje, ter zapravlja denar in poštenje. Da je temu tako, seveda ni toliko kriva sedanja mladina, marveč obilno število krčem, katerih je okrog 9 tik cerkve, in pa vže tako zastarele razvade nedeljskih in prazniških muzik in plesov, ki so tako vkoreninjene, da se kljub vsemu prizadavanju merodajnih krogov skoro ne da več zatreći in iztrebiti. Vsled tolikega števila krčem vlada med nekaterimi krčmarji ob nedeljah pravčato tekmovanje glede muzike in se kar trgajo za neizkušeno mladino, čegava bo to in ono nedeljo. Res žalostno dejstvo, proti kateremu se pa skoro ne da nič ukreniti, in tako moramo takoreč gledati, kako se nam leto za letom poizgubi mnogo, mnogo mladine, v telesnem in duševnem oziru. Tužna nam majka! Bog dal, da bi bilo kmalu boljše! To pa gotovo bo, če stori vsak na svojem mestu svojo dolžnost, posebno pa županstvo, orožništvo in okrajno glavarstvo.

Iz celega sveta.

Novi novci. Da se odpravi pomanjkanje drobiža, je predložila vladu parlamentu predlogo, da se uvede nov drobiž. Vsled tega pridejo v promet dve-kronski in enokronski novci. In sicer se bode izdelalo dvekronskih novcev za 50 milijonov kron, od katerih odpade na Avstrijo 35 milijonov, na Ogrsko pa 15 milijonov. Enokronskih novcev dobimo za 100,000,000 kron, od teh dobi Avstrija 70, Ogrska 30 milijonov. Skupno bo potem v prometu cele monarhije 300 milijonov enokronskih novcev. Obe vladi bosta z avstro-ogrsko banko zamenjali dosedanje goldinarje z novimi novci. Pri predelovanju goldinarjev v eno- in dve-kronske novce, bosta imeli obe vladi precešen dobek. Krone ima 4'175 gramov čiste (načančne) teže (Feingewicht) ali 5 gramov bruto. Dvekronski novci bodo imeli natančno še enkrat večjo težo kot enokronski novci. Natančna teža sedanjih goldinarjev je 11'111 gramov. Za predelanje 150 milijonov enokronskih novcev se bode porabilo približno 56 milijonov sedanjih goldinarjev, tako bo čistega dobička okrog 38 milijonov kron, od katerih dobi Avstrija dobrih dve tretjini, to je okrog 26 milijonov kron. S tem, da pridejo goldinarji čisto iz prometa in da se uvedejo v promet dvekronski novci, upa vlad prisiliti javnost, da se vendar enkrat privadi na krone in vinarje.

Stoletna storka je kočarica Ana Ferš iz Karlovine blizu Maribora. Letos obhaja že 101krat svoj god, kar je redko slavlje. Imenovana ni skusila sladkega jarma zakonskega stanu. V svoji koči biva že sto let in jo že 20 let ni zapustila. V krogu svojih „mlajših“ sester upa živeti še eno stoletje. Bog ji daj srečo!

Banditstvo. V Smolensku so udrli ponoči banditje v stanovanje nekega kmeta, umorili njega in pa njegovo šest oseb brojčno družino, oplenili vse, kar je bilo količaj vredno in slednjič so začgali hišo umorjenega.

Zrakoplovstvo. Iz Nemčije poročajo listi, da se je dne 10. julija dvignil v zrak prosti balon, ki ga je vodil neki častnik in tri civilne osebe. Dvignil se je v Kolinu in je dosegel — po izpovedbi udeležencev — višino 6700 metrov, v kateri so zmerili 22 stopinj mraza.

Kolera. Iz Schwarzenava poročajo, da je zbolel tam za sumljivimi znaki železniški delavec Ivan Seiler. Seveda so ga spravili takoj v posebni oddelki bolnice, kjer bodo še le konstatirali, za katero boleznijo je zbolel. Poroča se tudi o sumljivem slučaju v Moravski Ostravi. Bakteriologična preiskava je do-

gnala, da v tem slučaju ne gre za azijatsko kolero. — Iz Pariza poročajo o sumljivem slučaju v Moissacu. — Tudi v Bitolju so konstatirali dva slučaja kolere. V Peču in okolici so konstatirali dosedaj 120 slučajev kolere, od katerih je imelo že 60 slučajev smrt za posledico. Samo med vojaki so konstatirali 84 slučajev, 40 vojakov je umrlo. V Mitrovici sta zbolela dva vojaka. V Djakovu se kolera v tem trenotku ne širi. — Do konca julija so imeli v Italiji še dve ogromnični kolere, eno v provinceji Palermo, drugo v provinceji Caserti. V Palermu umre normalno na dan 20. ljudi. Pred par dnevi je še zbolelo na dan po 60 ljudi, sedaj jih umre na dan po 38. V provinciji Caserti je kolera posebno globoko posegla med prebivalstvo v Capui in Sta. Maria Capuavetere. Posamezni slučaji kolere se dogajajo tudi še v Neapolju, v Speciji, Genovi in Savoni, tedaj na obrežju Riviera. Tudi v Nettunu pri Rimu so konstatirali par slučajev. Italijanska vlada zatrjuje, da v tem trenotku v Benetkah ni kolera, in da se tam od konca maja do srede junija ni dogodil noben slučaj. Prosta kolera je baje tudi v Apulija, ki je bila lansko leto v septembru glavnogognišče.

Vročina in suša. Iz Draždan poročajo: Vsled suše, ki prizadeva poljedelstvu ogromno škodo, trpi na Saškem tudi industrija vsled pomanjkanja vode. Ker se po Labi vsled suše ne more več ploviti, morajo pošiljati tvrdke blago po železnicah in plačevati višje pristojbine. Več tovarn, ki so bile večinoma navezane na vodni promet, je ustavilo obrat, ker ne morejo odpošiljati blaga. Zadnje dni je umrlo na Saškem nad 100 ljudi vsled vročine.

Alkohol — morilec. V Oportu je umoril 70letni čevljlar Oliveira svojo 68letno ženo in 30letno hčer, ker mu niste dali denarja za pijačo.

Zeno in sebe zastrupil v stiski. V Monakovem je vsled pomanjkanja dela zastrupil sobni slikar Loibl najprej ženo in potem sebe z morfijem, nakar je odpril v stanovanju plin. Ko so sosedje začutili drugi dan, da vhaja iz Loiblovega stanovanja plin, so vdrli vratia. Loibla so našli že mrtvega, medtem ko so prenesli njegovo ženo v bolnišnico, kjer upajo, da okrevata.

Za 30.000 mark so ukradli v Draždanih dragocenosti nekemu zlatarju tatovi. Vlomili so ponoči iz kleti v prodajalno ter usli neovirani.

Je-li Napoleon kedaj jokal? O tem zanimivem vprašanju razpravlja neki zgodbunar cesarja Napoleona I. in beleži tri slučaje, ko se je tudi Napoleon čutil smrtnim človekom in — je jokal. Prvi slučaj, ki ga beleži zgodbuna, je bil med bitko pri Esslingenu, ko je Napoleonovemu ljubljencu maršalu Lepesu, vojvodi Montebello, odnesla topova krogla obe nogi, vsled česar je tudi umrl. Napoleon se je vrgel na truplo svojega bojevnika-tovariša in prelival gorce solze. — Drugi slučaj, da je Napoleon bridko jokal, je bil, ko se je poslovil od svoje prve žene Josipine, od katere se je ločil, ker je to po njegovem mnenju zahtevala korist dinastije in interes države. — Tretjičrat je Napoleon plakal, ko je na angleški ladiji „Belleroft“ za vedno zapuščal Francosko in so ga odvedli na samotni otok sv. Helene v Atlantskem oceanu. Napoleon je bil nepremično na krovu ladije s trioglatim klobukom na glavi in v sivi suknni, s pogledom obrnjenim skozi modrikasto meglico na francosko obalo. Ko je slednjč zadnji kos francoske obale izginil izpred oči velikega cesarja je zaplakal z bolestnim, suhim jokom, in še dolgo so se mu dvigale prsi od intenza.

Konferenca avstrijskih Škofov se bo vršila letos meseca novembra; pred to konferenco se bo pa sklicala najbrže začetkom septembra posebna konferenca, ki se bo bavila s papeževim motuproprio glede praznikov. Škofo bodo razložili svoje želje sv. očetu v spomenici. Splošno mnenje je to, da naj se prazniki ne omejejo. Škofov je došlo od strani vernikov in korporacij že veliko prošenj v tem oziru.

Rekord Iopova. Frank Jackson, ki je bil med zveznim komisarjem Cookserjem v Kansas City. Mana kazenski razpravi zasiščan radi izdajanja ponarejenega denarja, je porabil to priliko, da je v dvorani sodnega komisarja ukradel zlato uro, ki so jo pa našli potem v njegovi celici.

Povodnji na Kitajskem. V celi dolini reke Jang Tse so velike povodnji. Okraj Ičank je preplavljen tako, da je videti kakor velikansko jezero. Jezero Tungting, ki je prestolno bregove, je uničilo celo seitev. Mnogo vasi je uničenih. Najbrže bo pritišnila tej nesreči še lakota.

Zvit millionar. Iz Londona poročajo: Ameriški millionar, ki je živel nad 20 let v svoji ladiji ob obali Essexu ter ni doslej plačal nikdar kakega dohodninskega davka, je bil te dni obsojen na plačilo davkov, s katerimi je zaostal v teku 20 let. Vsota je zelo visoka. Brown se je zagovarjal pred sodiščem, da ne živi na Angleškem, ampak na svoji ladiji, ki se je po angleški postavi ne more smatrati kot stanovanje. Ko je bila obsodba izrečena, je pustil Brown zakuriti kotle na ladiji ter je odplul, da se je odtegnil eksekuciji davčnega urada.

Vročina v Parizu. V soboto je bila vročina v Parizu hujša od prejšnjih dni ter je zahtevala tudi številne žrtve. Kolikor se je dalo dognati, je umrlo 8 oseb vsled solnčarice, 20 pa so jih prenesli v bolnišnico. Njihov položaj je resen. Med težko obolelimi je tudi neki denarni pismomuša, ki se je na neki cesti nenačoma nezavesten zgrudi na tla. Tudi iz pariških predmestij poročajo o številnih smrtnih slučajih in težkih obolenjih. V 'Auberrilieru ste dve osebi umrli vsled solnčarice. V vojaško bolnišnico v Versaillesu so prenesli nekega rezervista, ki je znored vsled ve-

like vročine. Posebno neugodno se občuti v Parizu pomanjkanje pitne vode.

Dan 24 ur. Ministrstvo za trgovino je sporočilo trgovskim in obrtnim zbornicam, da nima ničesar proti temu, ako se uvede dan, ki bo štel ure od 1 do 24. Ministrstvo je pa pripomnilo, da bi se moral po mnenju industrijskih, trgovskih in drugih krogov tako novotarijo uvesti ne le na železnicah, ampak tudi v poštni in paroplovni službi in v drugih panogah javnega življenja. Trgovske in obrtne zbornice bodo tozadnje vprašale za mnenje industrijske in trgovske korporacije in bodo svoječasno poročale ministrstvu za trgovino.

Najnovejše.

Osebna vest. Velečastiti gospod Anton Jerošek, profesor verouauka na realki v Mariboru, je stopil rači bolehnosti v stalni pokoj; ministrstvo za uk in bogočastje mu je pri tej priliki izreklo za njegovo izvrstno delovanje priznanje in zahvalo.

Uime. Poslanec Brenčič je stavil nujni predlog za po toči poškodovane kraje pri Sv. Barbari v Halozah, in sicer na sledeče občine: Drenovec, Pestike, Brezovec, Gruškovec, Paračiš, Sv. Elizabeta. — Nadalje za faro Sv. Tomaž pri Leskovcu, in sicer za občine Strmec, Veliki Okič, Velavšek, Skorošnjak in Mala Varnica; potem za faro Sv. Vid in sicer za občine Tramberg, Vareja, Majšberg, Lubstava, Pobrež-Boršt. Poslanec prosi za prizadete posestnike izdatne podpore. — Nadalje je stavil poslanec Brenčič nujni predlog za pogorelice v Župecji vasi v občini Sv. Lovrenc na Dravskem polju, kateri imajo čez 50.000 krovne škode. Prosil iz državnih sredstev izdatne podpore. — Tretji nujni predlog je stavil poslanec Brenčič za okraj Ormož, in sicer za sledeče občine, katere so bile letos dne 15. julija drugokrat po toči poškodovane: Rumeč, Ivanjkovec, Brebrovnik itd. G. poslanec prosi za prizadete izdatne podpore iz državnih sredstev.

Porečilo o sejmu goveje živine v Gradiču 27. julija 1911.

Prignal se je skupaj 380 komadov; 121 volov, 89 bikov, 154 krav in 10 tež. Cene za 100 kg. žive teže: Lepi pitani voli 102 do 110 K, srednje debeli 98 do 100 K, suhi 86 do 92 K, biki 90 do 106 K, pitane krave 80 do 98 K, srednje debele 66-78 K, suhe 60 do 96 K. Izvozilo se je na Gornje Stajersko 60, v Trst 87, na Solnogrško 9, na Nižje Avstrijsko 19, na Tirolsko 61 komadov. Tendenca: prignal se je 122 kom. manj kot prejšnji teden. Cene trdne.

Porečilo o sejmu zaklanih svinj in telet dne 28. julija 1911.

Pripeljalo se 1528 svinj in 581 telet. Cene za 100 kg. v zaklanih stanju: svinje, glede na kakovost 152 do 158 K, teleta 136 do 152 K, ovce 100 do 120 K. Tendenca: pripeljalo se je 241 telet manj in 63 svinj več kot prejšnji teden. Promet miren. Cene teletom so se malo zvisale.

Listnica uredništva.

Pleterje: Tožljivo. — Sv. Anton v Slož. gor: Ali želite kot inž. rat? — Sv. Barbara v Halozah: Brez podpisa v koš. — Od Savinje: Vse priobčimo v „Straži“. — Čeče, dr. Benkovič: prihodnji Hvala. — Mozirje: Preosebno in zelo nezorno. — Vransko, Središče, Blatno: Radni pomanjkanja prostora priboljšaj. — Ješenca, Lramble, Čröße, Slovenski gradec, Rakole, Mar. Nazaret, Trbovlje, Sv. Barbara v Halozah: za to številko prepozno. — Sv. Marjeta ob Pesnici: Dobili od drugod Hvala. — Središče, Sv. Lenart: Prizadeti sami ne želijo.

Rane - in lečilno mazilo „SIGMA“.

Izvrstno učinkajoče za vsakovrstne rane, opeklne, otiske in tvore na nogah. Natanko navodilo o uporabi je priloženo vsaki tubi.

Original tuba: 1 K 20 h. — poštnina 20 h.
Le pristna z varstveno znamko

Σ P. F.

Naroča in dobi se pri deželnini lekarni
v Slovenski Bistrici.

Izjava.

Obžalujeva in prekličeva kar sva izgovorila o gospoj Lahovi, učiteljevi sprogi, po napačnej informaciji.

Smarano, dne 30. julija 1911.
P. Jankovič, m. p. 817 Ana Kos, m. p.

Oklic.

Zoper Marijo Jovan iz Št. Petra v Savinjski dolini, katere bivališče je neznano, se je podala pri c. kr. okrajski sodniji v Šoštanju po Francetu Gradišnik, posestniku v Sv. Janžu, tožba zaradi pripoznaja neveljavnosti oporoke in neobstoja tirjatve.

Na podstavi tožbe se je razpisala sporna ustna razprava na dan 9. sept. t. l. ob 10. uri dopoldne.

V obrambo pravic Marije Jovan se postavi za skrbnika g. Josip Vošnjak, posestnik v Pirešici. Ta skrbnik bo zastopal Marijo Jovan v označeni pravni zaidevi na njeno nevarnost in na njene stroške, dokler se sama ne oglaši pri sodniji ali dokler ne imenuje pooblaščenca.

C. kr. okrajska sodnija v Šoštanju, oddelek I, dne 23. julija 1911.

Postrežba poštena!

Cene primerne!

Poisci te in obiščite
narodnega in domač. trgovca**FRANCA LENART V PTUJU,**

ki je dobil za spomlad in leta veliko izbiro avtočasnih člankov za mojko ter razne vreme za ženske oblike in blizu. Priporoča pa tudi mnoge ljudje novodobnih časopisov stalnih barv, kakor tudi vsega drugoga v te smere spodbujajočega blaga po nizki cenai.

Kdo bo z blagom zadovoljen, naj pove svojem znamenju.
Kdo bo z blagom nezadovoljen, naj pove mehi.

Prijedlog #

Franc Lenart v Ptaju.

Častno priznanje 1885.

Stavznačna trgovina s semenjem

M. BERDAJS MARIBOR

Sotnji trg

priporoča svoje veliko zaloge travnega, detajnega, vrtnega in gozdnega semena po nizki ceni. Operiranje posebno na detajnem semenu, katero se letos po precej nizki ceni kot "natavel", ponuja, ter omenjam, da predajam samo pristno detelje garantirano, brez predenca (grinte) in so cevi, kupovalcem spravedljiva na respolaga.

Peljski mavec (gips) najboljše umetno gnezilo za pelje in travnike priporoča 449

M. Berdajs, = Maribor = Sotnji trg.

Vzajemna zavarov. v Ljubljani.

**Glavni zastop za
Spod. Štajersko**:: pri Franu Pograjc, ::
Maribor, Fabriksgase 21

zavaruje 1. proti požarni škodi vsakevrstna posloga, zvono in premičnine ter — 2 proti prelomom zvezov. Edina domača slovenska zavarovalnica. Svoji k svojim! Sprejema tudi zavarovanja za življenje, oskrbo doživetje in proti nezgodam za Nizjeavstrijsko deželno zavarovalnico. 43 Pojasnila daje gorejni zastop.

Otvoritev klobučarnice

v Ptaju.

Slavnemu občinstvu naznanjam tem, da otvorim s 1. avgustom t. l.

klobučarnico

na Minoritskem trgu št. 4, nasproti slovenski cerkvi.

Potrudil se budem, da postrežem p. n. občinstvu z dobrim blagom po najnižjih cenah.

Popravila se bodo izvršila kar najhitreje po zelo nizkih cenah.

Se bileži z odličnim spoštovanjem

Franc Placatta,
serodnik klobučarja Bregarja
Mariboru.

Prva južno-Štajerska kamnoseška družba v Celju.

Zaga, brasi in straže s strojnim obratom. :: Zarod za grobljanje itd. :: levčica nepravilne spomarke in res monumentalna in stavbna dela in ta- lu in arhitekturnega materialija. ::

Plušč za potrebe in zavetovanega naravnosti. :: Velika zaloga izgotovljenih nepravilnih spomarke. :: Nepravilne cene. :: Belastni plični pagaji. :: Nakazila se izvredno točne. ::

Ceniki in strelkovni prečinkni izvlečimo.

Brzojavke: Kamnoseška družba :: Celje.

Preselitev odvetniške pisarne

Odvetnik

dr. Josip Leskovaruljudno naznanja,
da se nahaja njegova **odvetniška
pisarna** od 1. avgusta t. l. dalje na
Grajskem trgu (Burgplatz) št. 2

nad trgovino g. Šepeca.

Vhod Brunngasse. Vhod Brunngasse.

121

Tomaževa = moka

Letna razpečatev
15 milijonov
meterskih stotov.**Pozor**

pred ponarejenimi in malovrednimi mokami!

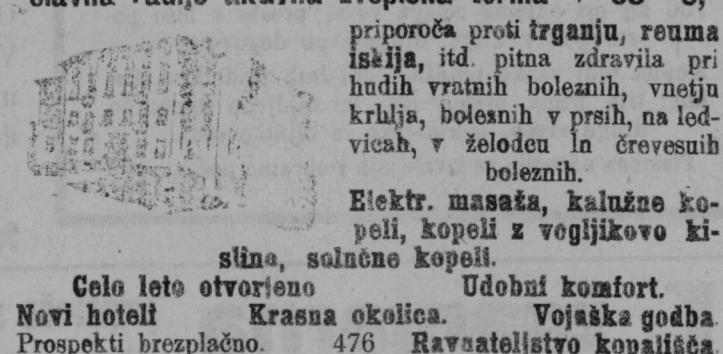
Tovarne za Thomasfosfat, z. z. o. z.
Berlin W 35.Od zalagateljev se naj razločno zahteva
„Thomasmehl-Sternmarke“. 787Područne brošurice razpošilja brezplačno društvo
tovarni za Thomasfosfat-izdelke, Berlin S. W.

Zvepljene Varaždinske toplice

(Hrvatske), želez, pošta in brzojav. postaja, telefon.
Nov zdravilni salon z električno razsvetljavo, veleslavna radijska aktivna žveplena terma + 58° C,

priporoča proti trganju, reuma, istilju, itd. pitna zdravila pri hudičih vratnih boleznih, vnetju kraljice, bolesnih v prsih, na ledvicah, v želodenju in črevnih boleznih.

Električna masaža, kalužne kopeli, kopeli z vogljikovo kislino, solnčne kopeli.

Celotno leto otvorenje Udobni komfort.
Novi hotelli Krasna okolica. Vojaška godba.
Prospekti brezplačno. 476 Ravnateljstvo kopališča.

Po ceni aparati za fotografije!

Popolni aparati za fotografinje, zajamčeno dobre slike, s ploščami, papirjem, kemikalijami in s podnikom. Velikost slike 6x9 cm K 1:90, 9x12 cm K 3:30,

5:70, 9:70 itd. (poština posebej). — Točne, krasne kamere in dvojne snanistigme nedosežno po ceni. — Že rabljeni aparati in objekti več značilnosti vredni po ceni. Glavne liste 130 stani brezplačno, ravno tako priljubne liste. Alfr. Birnbaum, Kamerafabrik, Hirschberg 549, Češko.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrešajojo: na dne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4%. Obresti se pripisujejo v kapitulo 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovale kaj prekinile. Za načaganje po pošti se poštno hranilne položnice na razpolago (tek konta 97.078). Rentni davek pišča posojilnica sama.

Pesejila se dajejo

le članom in sicer: na vključivo poseti papilarni varnosti po 4%, na vključivo spleh po 5%, na vključivo in porečje po 5%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposajajo na lastne vrednostne papirjev. Deljave pa drugih danarskih zavodov prevzemajo posojilnica v svojo last proti prvini gotovični strelki, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prostaja za vključivo dela posojilnika brezplačno, strelka pač kaže le lastno.

Uradne ure

so vsake nedelje in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsake sobote od 8 do 12 dopoldne, izvenčni pomeni. — V uradnih urah se sprejemajo in izplačujejo denari.

Posojilnica se dajejo in posojanje sprejme vsak delovnik od 8—12. dopoldne in od 2—6. popoldne. . 6

